

STANOVISKO VÝBORU
(evidenční číslo ČSARIM: 29/2023)

**NAPLNĚNÍ PRÁVA DÍTĚTE NA NEPŘETRŽITOU PŘÍTOMNOST RODIČŮ A
OSOB BLÍZKÝCH PŘI POSKYTOVÁNÍ ANESTEZIOLOGICKÉ PÉČE**

1. Úvod

V kontextu probíhající diskuse v odborné i laické veřejnosti o právu nezletilých pacientů na nepřetržitou přítomnost rodičů nebo zákonných zástupců při poskytování zdravotní péče výbor ČSARIM dne 27. 4. 2023 na svém jednání projednal a odsouhlasil potřebnost vzniku stanoviska k předemné problematice. Cílem stanoviska je formulovat postoj ČSARIM k naplňování předemného práva při poskytování anesteziologické péče, při vytváření řízených dokumentů se vztahem k problematice na vlastním pracovišti a pro usnadnění rozhodování v situacích, kdy lékař oboru Anesteziologie a intenzivní medicína (AIM) musí právo rodičů nebo zákonných zástupců na jejich přítomnost při poskytování zdravotní péče nezletilým pacientům v přiměřené míře omezit.

2. Východiska

- a) Právní nárok na přítomnost zákonných zástupců a osob blízkých u dětí při poskytování zdravotní péče je definován jednoznačně platnou národní legislativou. Tento nárok nelze vnímat jako bezbřehý a lékař může ze závažných důvodů rozhodnout, že účast rodičů nebo zákonných zástupců nepřipustí. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování č. 372/2011 Sb.).
- b) Přítomnost rodičů, zákonných zástupců a osob blízkých (dále jen doprovod) u dětí ve vybraných etapách anesteziologické a perioperační péče může být v individuálních případech (vybrané věkové skupiny, poruchy mentálního vývoje apod.) prospěšná z pohledu možného příznivého ovlivnění spolupráce s pacientem, nadměrné stresové reakce, snížení rizika negativního vztahu k systému poskytování zdravotní péče apod.
- c) Míra naplnění předemného právního nároku musí vždy reflektovat:
 - vyhodnocení poměru přínosu a rizika přítomnosti doprovodu z pohledu kvality, bezpečnosti poskytované péče a míry možného rizika,
 - místní podmínky zdravotnického zařízení a anesteziologického pracoviště,
 - individuální klinický kontext a prospěch pacienta.
- d) ČLK doporučuje všem zdravotnickým zařízením jednoznačně zmocnit ve svých vnitřních řádech lékaře k rozhodnutí o omezení práv rodičů nebo zákonných zástupců osob blízkých při poskytování zdravotní péče nezletilým pacientům.

- e) Anesteziologická pracoviště, operační sály nebo jejich ekvivalenty (dále jen operační sály) představují tzv. řízené zóny a hygienicky regulovaná prostředí, kde mají být trvale přítomny pouze náležitě proškolené osoby podílející se na poskytované zdravotní péči nebo v rámci vzdělávání.

3. Stanovisko

- a) Možnosti, rozsah, omezení a podmínky umožňující přítomnost doprovodu u nezletilých osob v rámci poskytování anesteziologické péče v daném zdravotnickém zařízení by měly být součástí informovaného souhlasu v rámci předanestetického vyšetření. Výsledná podoba naplnění práva dítěte na přítomnost doprovodu nebo důvody znemožňující její realizaci musí být náležitě zaznamenány ve zdravotnické dokumentaci. Rodiče nebo zákonní zástupci musí být v rámci předanestetického vyšetření poučeni za jakých okolností může dojít k omezení jejich práva na přítomnost při poskytování zdravotní péče a k nutnosti opuštění místa poskytované zdravotní péče.
- b) Přítomnost doprovodu nesmí ohrozit bezpečnost anesteziologické péče. Potenciální přínos spatřujeme v přítomnosti doprovodu u dětí při jejich premedikaci, případně v rámci poanestetické péče na dospávací jednotce (nebo jejím ekvivalentu). Přínos přítomnosti doprovodu během úvodu do anestezie spatřujeme pouze u dětí vybraných věkových skupin nebo dětí se specifickými onemocněními či syndromy. V ostatních případech považujeme přítomnost osob, které se bezprostředně nepodílí na zdravotní péči během operace, za odborně neodůvodněnou a rizikovou pro klinický výsledek poskytované zdravotní péče.
- c) Posouzení poměru mezi klinickým přínosem a rizikem snížení bezpečnosti anesteziologické péče během přítomnosti doprovodu v rámci úvodu do anestezie musí být založené na individuálním posouzení každé jednotlivé situace a je plně v kompetenci anesteziologa odpovědného za anesteziologickou péči.
- d) Lékař poskytující anesteziologickou péči má právo v odůvodněných případech přítomnost doprovodu odmítnout, nebo pokud již probíhá, i zrušit. Toto rozhodnutí ale nesmí být svévolné, musí být přiměřeně argumentačně zdůvodněno a vždy zaznamenáno do zdravotnické dokumentace pacienta.
- e) Vedoucí pracoviště oboru AIM má být vždy přítomen u formulování vnitřních předpisů upravujících rámeček a podmínky předmětného nároku v daném zdravotnickém zařízení.

4. Pracovní skupina (abecedně)

- prof. MUDr. Cvachovec Karel, CSc., MBA
- MUDr. Černá Pařízková Renata, Ph.D., LL.M.

- prof. MUDr. Černý Vladimír, Ph.D., FCCM, FESAIC (editor stanoviska)
- doc. MUDr. Dostál Pavel, Ph.D., MBA
- prof. MUDr. Štourač Petr, Ph.D., MBA, FESAIC
- doc. MUDr. Vymazal Tomáš, Ph.D., MHA

5. Schválení stanoviska

Pracovní skupina stanoviska předložila návrh stanoviska členům výboru ČSARIM k odborné oponentuře, výsledná podoba byla předložena ke schválení na jednání výboru ČSARIM.

Stanovisko schváleno výborem ČSARIM dne 7. 6. 2023

prof. MUDr. Černý Vladimír, Ph.D., FCCM, FESAIC
předseda výboru ČSARIM